

דת

יריח משולש

היום שנקבע לכחירת הרבנים הראשיים... תקרב המירוץ נעשה מטורף יותר ויותר.

בכנסת השתדלה קואליציה של המפלגות כמעט, ביוזמת ח"כ הצ"כ מלט, להעביר חוק שיביא לדחיית הבחירות. לא היה כל סיכוי להעביר את החוק...

בקרבת הרבנים הפעילו הדתיים-לאומיים לחץ עצום להימנע מלהצטרף ליריח הבוחר. לא היה קושי לאסוף 21 רבנים ספרדיים לגוף הבוחר, אך לא נמצאו קול 21 רבנים אשכנזיים, המוכנים להיכנס לתחמת-חורמה עם המפלגה הדתית-הלאומית.

בכיתת-המשפט הגישו אנשי הד"ל תביעות לציונים-על-הנאי, בגלל אי-הכילתם בגוף הבוחר. מכיוון שאותם נציגים נשבעו

אורחים — בעזרתו האדיבה של מר אוטו פרמינגר והרשות התיאטרלית של אמריקה... פרטו ארוחת-ערב: אונס הפתעה ממולא בפרות טריים של פלורידה, סלרי מישיגאן, זיתים ספרדיים, זיתים בשלים קאליפורניה; סטייק צלוי דלמוניקו מובחר, תפוחי אדמה אוליוני, אספארגוס פולונז; אנדיב, רומן, סטס חסה ועגבניות בשמן וחומץ; בומבה של גלידת אונס; קפה שחור.

את כל אלה אפשר היה להשיג השבוע תמורת 15 דלאר במזומן ורכישת איגרות פיתוח של מדינת ישראל באלף דולאר. ה' הודמנות: נשף דיפלומאטי לכבוד בכורת הסרט אסטודוס, במלון פונטייבולן — ה' מפואר הגדול, הצבעוני והצרחני שבבתי המלון של עיר הבילויים, מיאמי. המודעות הגדולות בעתוני פלורידה הבטיחו עוד יותר: נוכחותם של כוכבי אסטודוס, סאל מיניאו וגיל היורט; של מלכת היופי של ישראל, עליוה גור; של קברניט אסטודוס המקורי, קפטן אייק אהרונביץ; של דיפ לומאטיס מכל הארצות ושל אורח כבוד מיוחד מישראל: סגן צר הכסתון שמעון פרס. ונוסף לכל אלה: כרטיס הזמנה להצגת הבכורה של הסרט, באדיבותו של מר אוטו פרמינגר. בלי ספק: תמורה נאותה להש' קעה של אלף וכמה דולארים.

שר הדתות איך למצוא רבנים

קפטן אייק והונדרם. אולם הנשפים הגדול של מלון פונטייבולן היה מלא שולחי נות ערוכים. היו שם לפחות 500 אורחים. 1000X15 דולאר = חצי מיליון דולאר בונדס. נקי. כי את הוצאות הנשף שילמו האורחים עצמם — 15 דולאר לראש.

כולם התמוגגו בחיוכי הנאה. בין הסלרי מישיגאן לבין הסטייק הצלוי דלמוניקו מוב' חרף קרא א. ג' מולאסקי, יו"ר מארגן של הנשף, את שמות הדיפלומאטים שכיבדו את ישראל בנוכחותם. בין הבומבה של גלידה אונס לבין הקפה השחור, הזמין מר א. ג' גייל את סאל מיניאו לבמה, כדי להחליף עמו כמה בדיחות. אחריו עלתה גיל הייחרת. אחר כך עלתה גור; היא הגיחה כתר גדול ונוצץ על ראשה של גיל, שהפכה בזאת "נסיכת אסטודוס".

הצגה זולה ותפלה, היה מישהו וכול לחשוב. לא כן. כי אם מעמד ממלכתי ר' מכובד, בשמה ובחסותה של מדינת ישראל. לבסוף: מסמר הערב, קפטן אייק. הוא עלה על הבמה — דמות נערית, בסמוקונו מבוגר. האיש שפיקד על אסטודוס 1945 והיה אחד מקברניטיו הצעירים ביותר של צי הסוחר הישראלי, וגם אתו ממנהיגי מרד-היאמא, שוהה מזה שנתיים בארצות-הברית, שם הוא לומד תעבורה בינלאומית. מכתב-המלצה, חתום בידי אדמיראל של צי ארצות-הברית, מעיד עליו כי הוא תלמיד מצטיין במיוחד, בעל עתיד מזהיר בשטח זה.

בניתיים, כמו סטודנטים רבים אחרים, הנמצאים בארץ זרה עם אשה ושני ילדים, חייב גם אייק להרחיח מעט כסף מן הצד. מקור ההכנסה, לעת מוצא: הרצאות-בשכר, עבור מיפעל הבונדס והמגבית היהודית המ' אוחדת.

איה שמעון פרס? הוא דיבר על אסטודוס, אוניות המעפילים. גם על אסטודוס הספר, אם כי רק בכמה רמזים. מספק כדי שהקהל יבין שאינו מזדהה עם מה שליאון יוריס כתב.

(המשך בעמוד 14)

ברגע בו זכה לבון למיהור

המזימה החדשה

עת האפס התקרבה. תוך ימים מעטים תפרסם ועדת שבעת השרים את מסקנור תיה על עסקה-הביש. אחרי הודאתה של מוכרת הקצין הבכיר, כי אמנם זייפה את המיסמך היחיד המוכיח כביכול כי לבון נתן את ההוראה, שוב לא ניתן להצדה אלא לזכות את לבון מכל אשמה ביחס לעסקה-הביש.

חברי הוועדה לא ששו לקראת מסקנות שירתחו מחדש את המצב במפלגה. הם היו מוכנים להגיש על-הזית לדויד בן-גוריון ולנערי-הזוהר שלו, לקבוע כי לשום אדם שהוזכר בפירוט-שונים (קרי: בעהגוס הזה) בקשר לפרשה, אין קשר עמה. המחנה הבן-גוריוני ידע כי הדבר לא יועיל לו. כי כל אדם גורמאלי במדינה ישאל את עצמו: אם שר-הבטחון דאו לא נתן את ההוראה לעסק הביש הגדול ביותר במדינה, מי נתן אותה? המסקנה המתבקשת מאליה: דויד בן-גוריון, שמעון פרס או משה דיין. לכן חששו נערי-הזוהר של ביגיי, בפחד גובר והולך, ליום הגורלי. הם ידעו כי טיהורו המוחלט של לבון בפרשה ינחית עליהם מכה איומה. יתכן כי איש כמו בן-גוריון עצמו יוכל להחזיק מעמד תחת מכה כזאת. וכיוותיו הרבות בעבר יודעות מדי מכדי שאפילו האחריות לעסקה-הביש תביא לסיום הקאריירה שלו.

אולם נערי-הזוהר נמצאים במצב אחר. הם חששו לעורם שלהם. הם סברו, בצדק, כי טיהורו של לבון עשוי לחרוץ את גורלם, להפנות נגדם את דעת-הקהל בצורה שלא תאפשר להם תקומה. העובדה שבוצעו זיופים, וכי הווייפנים היו כפופים למרותו של שמעון פרס, דיברה בשפה ברורה מדי.

נערי-הזוהר לחמו עתה על חייהם הפוליטיים — וכל האמצעים היו כשרים.

מתי מותר לזייף?

אילו קם לתחייה אחד מקציני המלחמה הפסיכולוגית של הרייך השלישי, היה מחלק מחמאות לאנשים שניהלו השבוע את מערכת נערי-הזוהר.

תחילה החלו מצדקים את הזיופים. כתבליבי פרס הודיעו ביועיות שסוננו לעתוננים: אותה מזכירה אומללה, שעבדה אצל הקצין ואצל פרס, אמרה שלבון אשם בכל. המזכירה טענה, כביכול: היה צורך לזייף את המיסמכים, מפני שלבון המנחל התכחש להוראה שנתן בעל-פה. היה צורך לטהר את מערכת הבטחון, ולמען מטרה קנושה זו בוצע הזיוף. הטענה עצמה הזכירה בצורה מבהילה את פרשת דרייפוס. הקצין שזייף את המיסמך העיקרי נגד דרייפוס הצטדק, לפני שאיבד את עצמו לדעה, שעשה מה שעשה למען הצבא. הוא האמין בכל ליבו שדרייפוס אומנם אשם. כדי להביא להעששת הפושע, ולטהר את מטכ"ל הצבא הצרפתי, זייף את המיסמכים שהוכיחו את אשמת הקצין היהודי. מטרת הידיעה הזאת: לשכנע את הקהל שלבון אשם, אפילו אין נגדו שום הוכחות, אפילו הוכח כי המיסמכים שהובאו נגדו מזוייפים כולם ללא יוצא מן הכלל. והעדויות שהושמעו נגדו היו כולן עדויות-שקר.

לא פחות מחוכם היה טכסיס שני. הסביר הארץ. שנתגלה השבוע שוב בכל מערומיו כעתון-החצר וכעושה מלאכתו של שמעון פרס: אפילו לא נתן לבון את ההוראה, אין הדבר משחרר אותו כלל מן האחריות. כי "לא חשוב מי נתן את ההוראה", אלא מי אחראי לאחירה שהולידה את הפרשה. גירוסטס פוסט חזר על כך במאמר ראשי, באותן המלים עצמן. במלים אחרות: אפילו יוכח בעליל כי לבון לא נתן את ההוראה, נשאר לבון אשם, וסילוקו ממשרד-הבטחון, על ידי קנוניה שפלה, היה מוצדק לחלוטין.

"יוניטר פרס" בפעודה

נערי הזוהר לא בטחו בהצלחת טכסיסים אלה. הם ידעו כי מסקנות ועדת-השרים עלולות לגרום להלם ציבורי, לבלד את הרוב המכריע של מפא"י מאחורי לבון, האיש שעשה לו עוול. על כן אחזו בטכסיס חדש, מסוכן הרבה יותר.

כל המנגנון הייצוגי של "יוניטר פרס" — כתבליבי פרס, דיין ושות' בכל מערכות העתוננים — גוייסו כדי להפיץ דעה אחת ויחידה: כי לבון גמור. אין לו תקומה. לא חשוב אם הוא צודק או אם אינו צודק — "הזקן" החליט לחסל אותו. הזקן יעמיד את המפלגה בפני הבחירה: להדיח את לבון ממשרתו בהסתדרות, או להסתכן בפרישת בן-גוריון עצמו. המפלגה תבחור, כמובן, בבן-גוריון. לבון יסולק.

הרמו השקוף לכל עסקני המפלגה: הצילו את עצמכם! מי שישאר עם לבון, ייהרס עם לבון. עלו מיד על מרכבת בן-גוריון, לפני שיהיה מאוחר מדי!

כדי שהדבר לא ייראה ציני מדי, הוטבר הדבר לחתיקי המפלגה בצורה אלגנטית יותר: ייכול להיות שלבון צודק. יכול להיות שנעשה לו עוול. אבל זה לא העיקר. העיקר הוא שלום המפלגה. המפלגה עומדת מעל לעוול אישי. אם האינטרס של המפלגה מחייב כי לבון יועלה על המיובה, יש להעלות אותו. המפלגה עומדת ונופלת עם בן-גוריון. בעל-זיכרון יוכלו למצוא תקדים לטענה זו: ראשית הדיקטטורה של יוסף סטאלין במפלגה הקומוניסטית הסובייטית. נערי סטאלין ייפו את צוואת לנין. הם החליטו לחסל את ליאון טרוצקי. הם הפיצו בין פעילי המפלגה: לא חשוב אם טרוצקי צודק או לא. האינטרס של המפלגה ושלמות המופשטת מעל לאנשים חיים, כאליל שיש להקריב לו קרבנות האדם — זהו הצעד הראשון אל הדיקטטורה. אל פולחן האישיות, אל מרתפי-העניינים של הגנפאו.

"סטירית-דחי פומבית"

ה' סירי בן-גוריון חיפשו תרוץ כל שהוא כדי להיטפל ללבון וללכד נגדו את התיקי המפלגה. התירוץ נמצא. הוא היה דל מאוד, אבל הוא הספיק.

ביום השני שעבר כינסו ראשי ההסתדרות מסיבת-עתונאים הגיגית לכבוד יום-השנה ה-40 של ההסתדרות. לבון נכח בה, אך לא דיבר. דיברו עסקנים אחרים, שחזרו על פראזות שיגרתיות. העתונאים השתעממו.

כדי להקל על השעמום, החלו העתונאים ממטירים שאלות מגרות על לבון, לאחר ההרצאה. לבון ענה עליהן בנימה מתונה. גם העתונאים חשבו כך, ואיש מהם לא טרח לרשום את הדברים. רק כתב עתיים נאלץ לרשום. כדי להעניק עניין כלשהו לכתבתה, קיבץ בה יחד

* שתיחה לאחר מכן מזכירתו של שמעון פרס עצמו. כאשר התחמו הענינים סביב הפרשה, קיבל בעלה — העובד שבחרה ממשתלתי — העברה ללונדון, דבר שהרחיק את האשה מכל אפשרות של קידיה עליידי ועדת כהן.